

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Notesbog 11

Citation: Kierkegaard, Søren: "Notesbog 11", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2001, s. 13r. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-not11-txt-shoot-id635c55b6-55d7-4222-a7f7-5c4e8656480d.pdf> (tilgået 31. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

d. 24 Jan.. 31.

Pantheismen er Impotens og har sit Væsen mere i Ikke-Viden end i Viden, Panth. er negativ, Monoth. positiv. Jacobi har bestandig videnskabeligt givet Panth. Ret, det eneste Vdskb. siger han er Spinozisme, hvorved Gud o:s:v ikke kan fattes af Fornuften. Theismen er egl. i vor Tid en forbedret Ud-gave af Deismen, og det er altid mistænkeligt, at det især er den, der har paataget sig at kjæmpe mod Pantheismen. Theisme er kun Modsætning til Atheisme, naar man herved forstaaer et System, der aldeles nægter Gud fE Epicuræisme, der sætter Tilfældet istedet for Forsynet. Atheisme staaer slet ikke i nærmere Forhold til Pantheismen end til Theisme. Ogsaa i den n: Ph. er Theisme det eneste mulige Udtryk for den høieste Idee, kommer man ikke ud over den n: Ph. har man kun Theisme. Theisme er det Fælleds af Panth. og Monoth., altsaa begges Potens, men er dog egl. ikke Potens for Panth., men kun for Monoth. – evig er det forud for hvilket Intet kommer end ikke en Tanke, primum constitutum. Den sande Theisme har at erkjende dette Seyn, først da kan den møde Pantheismen. Forskjellen mell. den sande og den falske Th. er, at den falske ikke seer Andet i det unv: Seyn end bruta existentia, den sande seer i det an und vor sich Seyende ogsaa det Fri, netop fordi det har Seyn forud. Er Theismen kommen saavidt saa er den vel endnu ikke virkelig Monoth., men dog potentia. I Monoth. træder nu Philosophien i Berøring med de chr: Ideer, Guds Alleinheit har sit bestemte Udtryk i Guds Treenighed, og omvendt Treenigheden i Alleinheit. For at forebygge Misforstaaelser maa erindres, at Alleinheit endnu ikke er den xstlige Treenighed. Her bliver altsaa at betragte 1) hvori er Alleinheit forskjellig fra Treenighed 2) hvilke Bestemmelser maae der komme til. – Allerede før Skabelsen havde Gud de tre Potentser, i Skabelsen ere de i Virken, her er altsaa en Flerhed af Potentser af virkende Aarsager, som dog ikke have Selvstændighed, men er den, der virker i alle, den absolute Personlighed. Den xstlige Lære statuerer ikke blot en Flerhed af Potentser, men af Personer, der hver for sig ere Guder, vi have kun een Person, tre Potentser ikke 3 Personer. det hvad vi kalde den absolute Personlighed kunde sammenlignes med hvad Paulus kalder ó θεος και πατερ, hvad Kirken kalder principium divinitatis, han kan sætte B og alle andre Potentser i Bevægelse – See vi hen til Slutningen af hele Processen, saa kan man endnu bestemte betegne denne vor første Potens som Fader. Den sætter ved sin Villie sit unv: S. et andet blot muligt Seyn (B) entgegen, sætter derved sit unv: S. ex actu og gjør det til Opgave ved at overvinde det Modsatte at sætte sig tilbage i actus purus. For denne Bevægelse har Sproget intet andet Udtryk end: føde generare, og dette Udtryk brugt her er ikke uegentligt brugt, men aldeles egentligt. den abs. Personlighed er ved sin Villie Aarsag til det modsatte S. og føder derved det Andet, at føde er ikke at sætte et Andet, men at sætte et Andet saaledes at det maa forvirklige

sig selv. Den anden Potens (A^2) realiserer sig ved at overvinde B, er nu dets Herre i samme Betydning som Faderen, men som Herre over Seyn er det ikke blot Potens, men Personlighed. Det er Sønnen, er af samme Herrlichkeit som Faderen i Herredømmet over B; saaledes som oprindelig Faderen havde det, saaledes har nu Sønnen det. Sønnens Guddom er eet med Faderen – Det Samme gjelder om tredje Potens, hvor Gud sætter sit fra det unv: S. befriede Væsen.

Det overvundne B gives til den 3^d Potens for at den maa besidde det. Den anden Potens har B i bestandig Overvindelse, den tredje har B i Besiddelse af denne Overvindelse.